

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ**Р І Ш Е Н Н Я****АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІННИЦЬКОГО ОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ**

27 грудня 2016 року

№ 68-рш

Справа № 03-08/07-16

м. Вінниця

Про закриття провадження
у справі № 03-08/07-16

Адміністративна колегія Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 03-08/07-16 про порушення законодавства про захист економічної публічним акціонерним товариством «ДТЕК Західенерго» (79026, вул. Козельницька, 15, м. Львів. Ідентифікаційний код 23269555) та подання відділу досліджень і розслідувань від 14.12.2016 № 03-315,

ВСТАНОВИЛА:

Згідно з розпорядженням адміністративної колегії Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 12.02.2016 року № 07-рк розпочато розгляд справи № 03-08/07-16 проти публічного акціонерного товариства «ДТЕК Західенерго» за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монополієм становищем на ринках послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води в територіальних межах м. Ладижин (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі), шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

У результаті розгляду справи встановлено наступне.

Послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води в м. Ладижин надає публічне акціонерне товариство «ДТЕК Західенерго» в особі відокремленого підрозділу «Ладижинська теплова електрична станція" (24321, вул. Наконечного, 173, м. Ладижин, Тростянецький р-н, Вінницька обл., далі – ПАТ «ДТЕК Західенерго» ВП «Ладижинська ТЕС»), який не є юридичною особою.

Публічне акціонерне товариство «ДТЕК Західенерго» (далі – ПАТ «ДТЕК Західенерго», Підприємство) є юридичною особою. Місцезнаходження юридичної особи: 79026, вул. Козельницька, 15, м. Львів. Ідентифікаційний код 23269555.

Підприємство, надаючи послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, здійснює господарську діяльність та у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

ПАТ «ДТЕК Західенерго» постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг від 18.08.2015 № 2190 ліцензію на

транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами та ліцензію на постачання теплової енергії для переоформлено на безстроковий термін дії.

Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), територіальним відділенням проведено дослідження ринків послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води в територіальних межах м. Ладижин.

Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є ПАТ «ДТЕК Західенерго» ВП «Ладижинська ТЕС», яке надає послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води в м. Ладижин.

Відповідно до Методики, товарними межами ринку є товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого. Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про тепlopостачання» теплова енергія – товарна продукція, що виробляється на об'єктах сфери тепlopостачання для опалення, підігріву питної води, інших господарських і технологічних потреб споживачів, призначена для купівлі-продажу.

Відповідно до Закону України «Про природні монополії» ринок транспортування теплової енергії віднесено до сфери діяльності природної монополії, ринок виробництва та постачання теплової енергії – до суміжних ринків.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством, а згідно зі статтею 13 вказаного закону централізоване опалення та централізоване постачання гарячої води є комунальними послугами.

Відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг, і фізичною та юридичною особою, яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, регулюються Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (далі – Правила).

Відповідно до пункту 8 Правил послуги надаються споживачеві згідно з договором, що оформляється на основі типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.

Споживачами є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послугу з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води. Між ПАТ «ДТЕК Західенерго» та підприємствами та організаціями (юридичними особами) укладено договори на постачання теплової енергії в гарячій воді.

Послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води, враховуючи показники взаємозамінності, не мають взаємозамінних товарів (товарних груп).

Враховуючи наведене, *товарними межами* ринку є послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води.

Відповідно до пункту 6.1 Методики *територіальні (географічні) межі ринку* певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за

межами якої, з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи) є неможливим або недоцільним.

Територіальними межами ринків послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води є м. Ладижин (в межах територій, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі).

Часові межі ринку визначаються як проміжок часу, протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою одиниці.

У межах м. Ладижин протягом 2014 – 2015 років перелік надавачів даних послуг не змінився, тобто структура даного ринку є сталою.

Отже *часовими межами ринків* послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води в територіальних межах м. Ладижин (в межах територій, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі), є період протягом 2014 – 2015 років.

Бар'єрами вступу на ринки послуг з централізованого опалення, постачання гарячої води інших суб'єктів господарювання є наявність у Підприємства ліцензії на транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії і визначення Підприємства виконавцем послуг з централізованого опалення, постачання гарячої води у житловому фонді, що є власністю територіальної громади м. Ладижин, органом місцевого самоврядування у вказаних вище територіальних межах.

Визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку.

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.

Протягом 2014 – 2015 років лише ПАТ «ДТЕК Західенерго» надавало послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води в територіальних межах м. Ладижин (в межах територій, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі).

За результатами дослідження з'ясовано, що Підприємство на ринку послуг з централізованого опалення в територіальних межах м. Ладижин (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі) протягом 2014 – 2015 років не мало жодного конкурента.

Згідно з дослідженням ринку, проведеним відповідно до Методики, встановлено, що ПАТ «ДТЕК Західенерго» протягом 2014 – 2015 років займало монопольне становище на ринках послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води в територіальних межах м. Ладижин (в межах територій, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі) з часткою 100,0 відсотків.

Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг (НКРКП) від 13.06.2014 № 726 ПАТ «ДТЕК Західенерго» ВП «Ладижинська ТЕС» встановлено тарифи на теплову енергію для потреб бюджетних установ та інших споживачів (крім населення):

для потреб бюджетних установ – 294,30 грн. за 1 Гкал (без ПДВ);

для потреб інших споживачів (крім населення) – 294,30 грн. за 1 Гкал (без ПДВ).

Постанова набрала чинності з 01 липня 2014 року.

Відповідно до частини 6 статті 32 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» у разі зміни цін/тарифів на житлово-комунальні послуги виконавець/виробник не менше ніж за 15 днів до введення їх у дію повідомляє про це споживачів з посиланням на рішення відповідних органів.

Згідно з отриманою від ПАТ «ДТЕК Західенерго» ВП «Ладизинська ТЕС» офіційною інформацією, стосовно повідомлення споживачів категорії «бюджетні установи» та «інші» про зміну тарифу на теплову енергію, було встановлено, що споживачів даної категорії повідомлено про зміну тарифу з 01.07.2014 листом від 07.07.2014 № 34.2-т-3551, тобто після введення їх в дію.

Як стверджує ПАТ «ДТЕК Західенерго» ВП «Ладизинська ТЕС», інформація про встановлення нових тарифів була розміщена на інформаційних стендах адміністративної будівлі, де споживачі отримують відповідні послуги та в мережі Інтернет.

Отже, доведення до відома споживачів інформації про зміну тарифів на теплову енергію з 07.07.2014 розсиланням листа від 07.07.2014 № 34.2-т-3551 без дотриманням вимог частини 6 статті 32 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» могло призвести до ущемлення інтересів споживачів.

Листом від 08.04.2016 № 22-884 ПАТ «ДТЕК Західенерго» повідомило, що обсяг нарахованих коштів за постачання теплової енергії для потреб гарячого водопостачання споживачам категорії «бюджетні установи» та «інші» за період з 01.07.2014 по 22.07.2014 (за тарифами, встановленими з 01.07.2014 постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг від 13.06.2014 № 726) складає (*інформація з обмеженим доступом*) грн. з урахуванням ПДВ. Різниця між нарахуваннями по «новим» та «старим» цінам складає (*інформація з обмеженим доступом*) грн.

Відповідно до частини 1 статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що господарська діяльність, яка пов'язана із централізованим постачанням гарячої води, централізованим опаленням, визначається комунальною послугою.

Відповідно до статті 19 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» учасниками відносин у сфері житлово-комунальних послуг є: власник, споживач, виконавець, виробник. Виробник послуг може бути їх виконавцем.

Статтею 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що виконавець – суб'єкт господарювання, предметом діяльності, якого є надання житлово-комунальної послуги споживачу відповідно до умов договору; виробник – суб'єкт господарювання, який виробляє або створює житлово-комунальні послуги.

Предметом договору про постачання теплової енергії в гарячій воді є зобов'язання ПАТ «ДТЕК Західенерго» постачати Споживачу теплову енергію в гарячій воді для потреб опалення та гарячого водопостачання. Тобто, відповідно до статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» централізоване постачання гарячої води, централізоване опалення належить до комунальних послуг, отже в кінцевому результаті Споживачі отримують не теплову енергію, а послуги з централізованого постачання гарячої води та опалення.

Дії ПАТ «ДТЕК Західенерго» в особі ПАТ «ДТЕК Західенерго» ВП «Ладизинська ТЕС» стосовно повідомлення споживачів категорії «бюджетні установи» та «інші» про зміну тарифу на теплову енергію без дотриманням вимог частини 6 статті 32 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води в територіальних межах м. Ладизин (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі), шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Внаслідок таких дій ПАТ «ДТЕК Західенерго» ВП «Ладизинська ТЕС», споживачам за період з 01.07.2014 по 22.07.2014 було нараховано плату за послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води по завищеним тарифам.

Враховуючи, що дії ПАТ «ДТЕК Західенерго» стосовно повідомлення споживачів категорії «бюджетні установи» та «інші» про зміну тарифу на теплову енергію без дотримання вимог частини 6 статті 32 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» не призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдали значних збитків окремим особам чи суспільству, на підставі статей 7, 12, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» (зі змінами і доповненнями), статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення рекомендувала ПАТ «ДТЕК Західенерго» вжити заходи для усунення наслідків цього порушення, а саме:

- здійснити перерахунок плати за послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води для споживачів категорії «бюджетні установи» та «інші» за період з 01.07.2014 по 22.07.2014 (включно) з наданням копій підтверджуючих документів (рекомендації від 08.11.2016 № 12-рек).

Листом від 28.11.2016 № 22-2705 ПАТ «ДТЕК Західенерго» на виконання вищезазначених рекомендацій зазначено наступне.

ПАТ «ДТЕК Західенерго» видано наказ «Щодо виконання рекомендацій адміністративної колегії територіального відділення АМК України» від 23.11.2016 № 700-од, на виконання якого буде проведено перерахунок розміру плати за постачання теплової енергії споживачам категорії «бюджетні установи» та «інші» за період з 01.07.2014 по 22.07.2014 (включно).

Листом від 08.12.2016 № 22-2852 ПАТ «ДТЕК Західенерго» територіальному відділенню надано відомість коригування заборгованості, у якій відображено суми перерахунку у розрізі споживачів категорії «бюджетні установи» та «інші» на загальну суму (*інформація з обмеженим доступом*) грн.

Таким чином, рекомендації адміністративної колегії відділення від 08.11.2016 № 12-рек ПАТ «ДТЕК Західенерго» виконано.

У зв'язку з виконанням ПАТ «ДТЕК Західенерго» рекомендацій адміністративної колегії територіального відділення від 08.11.2016 № 12-рек шляхом здійснення перерахунку плати за послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води для споживачів категорії «бюджетні установи» та «інші» за період з 01.07.2014 по 22.07.2014 (включно), враховуючи, що дане порушення не призвело до суттєвого обмеження конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству, керуючись частиною третьою статті 46, статтею 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія територіального відділення

ВИРШИЛА:

Закрити провадження у справі № 03-08/07-16 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції у зв'язку з виконанням ПАТ «ДТЕК Західенерго» рекомендацій адміністративної колегії Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 08.11.2016 № 12-рек.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

М.В. Слободянюк

Члени колегії:

О.В. Вихованець

В.В. Одобецька

Н.В. Соловей

С.В. Сельська

Секретар

О.М. Ткачук

ПІДГОТУВАЛА:

Головний спеціаліст ВДР

_____ О.М. Ткачук

“ ___ ” _____ 2016 р.

ПОГОДЖЕНО:

Головний спеціаліст-юрисконсульт

_____ Ю.П. Драпак

“ ___ ” _____ 2016 р.